

FOTO: GUUS SCHOONEWILE

JACCO VONHOF, VOORZITTER MKB-NEDERLAND:

“MAAK HET MKB DE NORM VOOR BELEID”

De cijfers van 2021 geven aan dat het ondanks corona gemiddeld genomen goed gaat met het mkb. Dat betekent niet dat er niet hoeft te worden omgekeken naar het mkb.

Integendeel, Jacco Vonhof, voorzitter van MKB-Nederland, en SRA-bestuurslid Harry Marissen pleiten onder andere voor een betere toegang tot financiering. “Door alle regels en compliance-eisen waaraan banken moeten voldoen, lukt het nauwelijks nog om het mkb fatsoenlijk te bedienen. Dat is echt een groot probleem”, aldus Vonhof.

In 2021 liet het mkb een omzetstijging van 10% zien en een winststijging van bijna 40% ten opzichte van 2020. Dit zijn weliswaar gemiddelden en er zijn grote verschillen tussen branches en binnen branches, maar in het algemeen geven de cijfers een positief beeld.

Vonhof herkent de positieve trend, maar nuanceert deze meteen: “Ik herken het beeld op macroniveau, maar op microniveau pakt dat anders uit. In branches die het hardst geraakt zijn door corona zit bij individuele ondernemers veel ellende. Door de steunmaatregelen en doordat sommige sectoren minder hard getroffen zijn, draaien grote delen van de economie goed. De steunmaatregelen hebben gemid-

deld genomen goed gewerkt. Ik zie bij deze cijfers wel het risico ontstaan dat we denken dat het iedereen wel goed gaat. Maar zo’n 220.000 ondernemers kampen met problematische schulden. Dat baart me zorgen, omdat ik merk dat onder andere het kabinet corona al een beetje achter zich heeft gelaten. We moeten erg ons best doen om ervoor te zorgen dat deze ondernemers niet alsnog kapotgaan aan de gevolgen van corona waar zij zelf niks aan konden doen.”

BINNENLANDSE MARKT

Op de vraag welke invloed de nieuwe economische onzekerheden, zoals de oorlog in Oekraïne, schaarste aan grondstoffen, personeelsstekorten, koopkrachtdaling en inflatie op het mkb zal hebben, zegt

Vonhof: “Dat is moeilijk te voorspellen. MKB-Nederland heeft vooral te maken met branches die zich richten op de binnenlandse markt. Nu zijn wereldwijd de effecten van corona zich nog aan het uitkristalliseren en daar komen deze ontwikkelingen nog bij. De oorlog in Oekraïne heeft – denk ik – nu al meer schade aangericht aan de economie dan twee jaar corona. Hoe de effecten door de ketens heen bij de burger en consument terechtkomen, gaan we nog zien. Nu ligt de kerninflatie op 3 tot 3,5% en de totale inflatie op 9 à 10% en dat is nog redelijk te overzien. Maar wanneer bedrijven de gestegen kosten gaan doorberekenen aan de tussenhandel en de eindklanten, stijgt ook de kerninflatie. Het kan een lastig verhaal worden als die kerninflatie stijgt en daarmee ook de koopkracht verder daalt. Voor bedrijven is het heel onzeker of de leveringsketens overeind blijven. Ook is het de vraag of ze uiteindelijk de prijsstijgingen kunnen compenseren aan afnemers in verband met lopende contracten en of ze hun productie overeind kunnen houden. Doe daar nog een ‘onsje arbeidsmarkt’ bij: de tekorten zijn groot, dus stijgen de arbeidskosten. Ondernemers staan dus voor stevige uitdagingen. Als dat allemaal tot een daling in consumentenvertrouwen leidt of tot voorzichtigheid bij de consument of tussen bedrijven onderling, bestaat het risico dat de branches die zich richten op de binnenlandse markt een forse tik krijgen.”

“In branches waar het heel erg druk is en een tekort aan personeel is, zullen bedrijven onderling flink concurreren, bijvoorbeeld bij technisch personeel en in de bouw- en installatiebranche. Daar zal de arbeidsmarkt de inflatie corrigeren, maar dat geldt lang niet voor alle werknemers. Voor een grote groep zal de koopkracht achteruitgaan”, voegt Marissen aan het betoog van Vonhof toe. “Wat ik als een van de problemen zie, is dat het mkb steeds lastiger toegang krijgt tot financiering. Ook sterke bedrijven moeten zich wapenen voor de toekomst en blijven investeren en innoveren. De toegang tot andere financieringsvormen is voor het mkb best lastig. En de grootbanken willen het bancaire segment ‘kleinzakelijk krediet’ steeds meer verruimen. Dit segment willen de banken het liefst online afhandelen zonder persoonlijk gesprek en maatwerk. Dat is een slechte situatie. Daarnaast hebben we het over de energietransitie, die nu nog belangrijker is geworden door de hoge energieprijzen. De staatssecretaris is nu van plan om de normen voor groenfinanciering enorm aan te scherpen. Dat betekent dat het mkb niet meer in aanmerking komt voor deze aantrekkelijke financieringsvorm of alleen tegen hogere kosten. Dat vind ik een zorgwekkende ontwikkeling.”

GELD UIT DE KRAAN

Vonhof deelt de analyse van Marissen volledig. “We moeten niet vergeten dat er ook gewoon geld uit de kraan moet komen. Banken zijn private instellingen met aandeelhouders die winst willen maken. En wanneer krediet verlenen aan het mkb weinig of geen rendement oplevert, doen ze dat niet meer. Door alle regels en compliance-eisen waaraan banken moeten voldoen, lukt het nauwelijks meer het mkb fatsoenlijk te bedienen. Dat is echt een groot probleem. Daarnaast is het ingewikkeld in Nederland om alternatieve financieringskanalen aan de man te brengen. Dit zit in onze afhankelijkheid van banken en de zekerheden die zij vragen, met name van de drie grootbanken die vrij dominant zijn. Nieuwe financieringsvormen zijn nog niet goed ingegeld en niet goed vindbaar. Daar komt nog bij dat vanuit Europa alles groen moet. Wat gaan we dan met onze grijze economie doen? Gaan we daar dan in één keer mee stoppen? Hoe komt bijvoorbeeld een gemiddeld schoonmaakbedrijf – dat het dak al vol heeft liggen met

zonnepanelen – nog aan financiering? We zwemmen met elkaar een trechter in. We moeten ervoor waken dat bijna 80% van het bedrijfsleven dat gewoon zijn ding doet – en waar best nog wel winst te halen valt met duurzaamheid maar vergroenen niet tot andere businesscases leidt – buitenspel komt te staan.

Op de vraag waartoe MKB-Nederland het kabinet nu oproept, antwoordt Vonhof: “Onze oproep is driedelig. Ten eerste: maak het mkb tot norm voor beleid. Het gemiddelde bedrijf in Nederland heeft zeven werknemers. Die grootte moet uitgangspunt zijn voor het beleid, want dat is namelijk de grootste groep. 99% van het bedrijfsleven is mkb. Wij zijn niet de uitzondering, maar de regel. Het mkb moet het vertrekpunt zijn voor beleid en de keuzes die gemaakt worden. In het regeerakkoord is gelukkig veel aandacht voor het mkb, maar nu willen we het in de praktijk ook zien gebeuren. Ten tweede: zorg voor toegang tot financiering. Het financieringsinstrumentarium voor het mkb moet echt verbeteren. Er moet voor mkb'ers een plek zijn waar ze alle soorten van kredieten die beschikbaar zijn kunnen vinden. En ten derde: de financiële tekorten van de overheid mogen in deze toch al onzekere tijd niet afgewenteld worden op ondernemers. We lopen het risico dat het bonnetje van de ellende op hun bordje komt, terwijl ze juist nu moeten investeren in de toekomst, in zaken als verduurzaming en digitalisering.”

Mooie cijfers in 2021 t.o.v. 2020

Niet alleen de omzet en de winst zijn in 2021 gemiddeld fors toegenomen, ook het eigen vermogen en de voorraden. Het steunpakket is effectief geweest. Ondernemers hebben een financiële buffer opgebouwd en extra geïnvesteerd in de voorraden. De (kortlopende) schulden zijn echter ook toegenomen. Wat zeggen de cijfers?

- Omzet: +10,1%
- Winst: +37,6%
- Eigen vermogen: +17%
- Voorraden: +15,7%
- Kortlopende schulden: +10,5%

KENNIS OVER CIJFERS IS VOORUITZIEN!

Download het rapport en de branchewijzers

Voor uw klant zijn de cijfers van SRA-BiZ een uniek instrument om te sturen op de uitdagingen van de toekomst. In het nieuwe BiZ-rapport vindt u niet alleen de harde cijfers over 2021 in vergelijking met voorgaande jaren en de branche, maar ook de duiding van branchespecialisten: waar moet uw klant op sturen in zijn/haar branche? Doe er uw voordeel mee! Ga naar www.sra.nl/biz.